

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

ضلع اصلی یک مثلث به یادمانندی

علی تجویدی

علی تجویدی آهنگساز و نوازنده چیره‌دست ویولن، ۱۵ آبان ۱۲۹۸ در تهران متولد شد. او از اوان کودکی زیر نظر مستقیم پدرش هادی خان تجویدی بود؛ مردی که علاوه بر نقاشی و میناتور با موسیقی هم آشنایی داشت و تار می‌نواخت وکم کم علی را با این ساز آشنا کرد. علی تجویدی از ۱۶ سالگی ویولن را ابتدا نزد آقای سپهری آموخت و سپس مدت ۲ سال نزد استاد حسین یاحقی به فراگرفتن ردیف‌های موسیقی ایرانی مشغول شد. پس از چندی به کلاس استاد ابوالحسن خان صبا رفت و مدت ۸سال نزد ایشان به آموختن ویولن و سه تار همت گمارد و بنا به توصیه صبا برای تکمیل تکنیک نواختن ویولن و آشنایی با موسیقی غرب، چند سالی را نزد ملیک آبراهیمیان و بابکن تامبرازیان رفت. پس از آن برای تکمیل هنر موسیقی چندین سال به مطالعه در زمینه هارمونی و ارکستراسیون نزد هوشنگ استوار پرداخت. از آنجا که موسیقی ایرانی با ادبیات فارسی و فلسفه و عرفان شرق بستگی کامل دارد و رشته تحصیلی او هم ادبیات فارسی بود در کنار موسیقی ایرانی از مطالعه کتب در زمینه غفلت نوزدید و در کنار استاد ابوالحسن خان صبا، به تعلیم شاگردان می‌پرداخت. او بحق یکی از بزرگ‌ترین آهنگسازان معاصر این سرزمین است و ترانه‌های پرآوازه و دلنشین او که در آرشویو برنامه‌های گلپا ضبط و نگاهداری شده از جمله میراث گرانبهای هنر این مرز و بوم است. مثلث تجویدی، دلکش و معینی کارمنشاهی در سال‌های ۱۳۳۵-۱۳۴۰ را باید خالق به یادماندنی‌ترین قطعات در موسیقی معاصر ایران دانست. علی تجویدی ۲۴ اسفند ۱۳۸۴ درگذشت.

خودزنی / محیط زیست

سرنوشت درخت‌هایی که می‌کاریم

شهرداری تهران در حالی مسئول نگهداری از درختان کاشته شده در مراسم درختکاری است که رئیس کمیته محیط زیست شورای شهر تهران، آمارهای اعلامی را معتبر نمی‌داند و معتقد است درختان کاشته‌شده به عمری که ارزش اکولوژیک داشته باشند نمی‌رسند. محمد حقانی اعداد و ارقام اعلامی را به ضرب المثل مالانصرالدین تشبیه می‌کند که به او گفتند مرکز زمین کجاست و گفت همینجاست و اگر می‌گویید نه برویید و اندازه بگیرید. وی تأکید می‌کند: واقعیت آن است که حتی اگر آمار و ارقامی که در مورد تعداد درخت‌های کاشته‌شده اعلام می‌شود را نصف هم در نظر بگیریم باید در تهران به جای این جنگلی که الان از ساخت و ساز و بتن و آسفالت مشاهده می‌کنیم جنگلی انبوه از درختان را ببینیم. عضو شورای شهر تهران با بیان اینکه اشکال بزرگ مادر اجرا، عدم نظارت است می‌گوید: ما به عنوان دستگاه ناظر بر امور اجرایی شهرداری، ساز و کاری که بتوانیم این گونه گفته‌ها و آمار و ارقام را نظارت کنیم نداریم و باید بگوییم جای تاسف است که در طول مدتی که از عمر شورای شهر گذشته است در این راستا هنوز هیچ قدم مثبتی رو به جلو برداشته نشده است. وی می‌گوید: مقام معظم رهبری تأکید می‌کنند که تهران یک مدل و یک الگو است و پیشانی همه شهروهای شهر در کشور است اما مسافانه باید بگوییم از دید من که نزدیک به ۴۰ سال در مجموعه شهرداری بوده‌ام و الان به عنوان عضو شورای شهر در کمیته تخصصی مربوطه کار می‌کنم، ما اقدام قابل توجهی نداشته‌ایم و به سختی می‌توانیم برخی مسائل را بایش و نظارت و بررسی دقیق کنیم.

وی با اشاره به آمار اعلامی درباره درخت‌ها می‌گوید: اگر مجموع ۵ میلیون درختی که سال قبل اعلام شد را برای امسال هم در نظر بگیریم مجموعاً باید ۱۰ میلیون درخت در این دو سال کاشته شده باشد که به گمان من شاید به سختی ۵۰۰ هزار درخت کاشته شده باشد و از این ۵۰۰ هزار درخت هم شاید ۵۰ هزار درخت بتوانند به سن و سالی که مورد نظر ما هست برسند. یعنی به دوران ۲۰ سالگی و بیشتر که بتوانند از نظر اکولوژیکی بر فضای سبز تهران تأثیرگذار باشند.

یادداشت روز

هدیه‌ای نوروزی از جنس کتاب الکترونیک

ناصر فکوهی است هدیه دادن و گرفتن در نوروز یکی از زیباترین و پربارترین سنت‌هایی است که مادر فرهنگ خود داریم بر اساس آنها می‌توانیم مدرنیته‌هایی پایدار بسازیم. این سنت به‌روشنی در نظام اسطوره‌ای گسترده‌قراری می‌گیرد که در معنای نوسازی و نوسدن جهان در نوروز قرار می‌گیرد و اساس این جشن و آیین‌های کنش‌آواری آن رانشکیل می‌داده است. در دوران گذشته، زمانی که شاید به‌پدران و پدربزرگ‌های ما تعلق داشته، هدیه‌های نوروزی می‌توانستند هر چیزی باشند و نفس هدیه دادن و گرفتن، بسیار اهمیتش بیشتر از چیزی بود که هدیه داده می‌شد؛ به عبارت دیگر رابطه دوستی و عشقی که در این مبادله وجود داشت، مهم بود که معنای عبیدی دادن و گرفتن رامی‌ساخت. از این رو باید توجه داشت که رسم هدیه‌دادن پول که بعدها با «عبیدی دادن» حتی به‌صورت رسمی و اداری، از لحاظ زبانی یک معنا پیدا کرد، اگر از حلقه‌های اشرافی بالای جامعه بگذریم، تنها زمانی رایج شد که در حدود ۱۰۰ سال پیش نظام‌های پولی در جامعه ما شروع به گسترش کردند.

پولی شدن، در دوران کودکی ما در دهه‌های ۱۳۳۰ و ۱۳۴۰ بیشتر و بیشتر شد و به همراه

سوت‌بان

تمام عمر ز داغت گریستم زهرا
خدا گواست که با گریه زیستم زهرا
ز یافتگنده مرابار معصیت امروز
چگونه پیش تو فردا بایستم زهرا...
(سید هاشم وفایی)

نان داغ کباب داغ / تازه‌های نشر

آقای نویسنده همان اول گفته بود!

«بنی آدم» اثر محمود دولت‌آبادی روانه بازار شد

مجموعه داستان «بنی آدم»، جدیدترین اثر محمود دولت‌آبادی با شمارگان ۱۰ هزار نسخه از سوی نشر چشمه منتشر شد. شمارگان ۱۰ هزار جلد از این کتاب نشان‌دهنده این است که بدون شک مسئولان نشر چشمه از استقبال بی نظیر اهل مطالعه از کتاب‌های دولت‌آبادی آگاه هستند و به همین دلیل در بازاری که کتاب‌ها با شمارگان ۳۰۰ جلد منتشر می‌شود، اقدام به انتشار ۱۰ هزار جلد از این کتاب کرده‌اند. در پشت جلد این کتاب آمده است: «گفتم، همان اول کار گفتم که نوشتن داستان کوتاه کار من نیست. این هنر بزرگ را کافکا داشت، ولفگانگ بورشرت داشت و می‌توانست بدارد که در همان «بیرون، جلو در» جان سپرد و داغش لابد فقط به دل من یکی نیست، و پیش‌تر از او چخوف داشت که بالاخره خون قی می‌کرد در آن اتاق سرد، و چند فقره‌ای هم رومن گاری، آن‌جا که پرندگان پرواز می‌کنند می‌روند در پرو می‌میرند. حالا شما به من بگویید کلاه و کشکول و پالتو و عصای آقای جنابان را چه کسانی از کف میدان کج و قناس جمع خواهد کرد؟ و آن اشپای ریز زینتی را چه کسانی پیدا خواهند کرد؟»

این کتاب شامل شش داستان کوتاه است که به ترتیب «مولی و شازده»، «اسم نیست»، «یک شبِ دیگر»، «امیلیانو حسن»، «چوب خشک بلوط» و «اتفاقی نمی‌افتد» نام دارند. اغلب این داستان‌ها در دو یا سه سال اخیر نوشته‌شده‌اند و مخاطبان در آنها فضاهای جدیدی از دولت‌آبادی درک خواهند کرد. درون‌مایه اکثر داستان‌ها شهری ست و بعضی شان نیز حتا در جغرافیایی خارج از ایران اتفاق می‌افتند.

در بخشی از این کتاب و در داستان «اتفاقی نمی‌افتد» آمده است: «راستی چه قدر به این آب نگاه کردم و تو به من نگاه نکردی از پشت شیشه یکی از آن پنجره‌ها. رو به‌روشان می‌ایستادم به قصد. اما... به جای تو آب روان، آب را دیدم. آب هم واقعا معجزه‌ای است. و این کس فکر کرد خلاف

گردش روزگار برعکس است

این روزها باید بیشتر از همیشه مراقب باشیم!

با کاروان حله / اخبار هنر

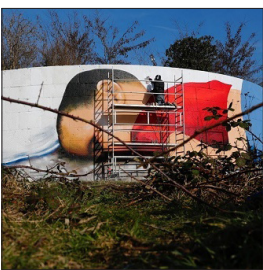
دسته گلی که مصری‌ها به آب دادند

گیتار گمرک فرودگاه

مصر نوشت: «گرافیتی گمرک فرودگاه روی گیتار مارتین دی-۱۸ سال ۱۹۵۷ من». آدم‌آمز در این باره گفت که از آغاز با وارد کردن تجهیزات به مصر با مشکل روبه‌رو بوده‌اند و در نهایت وقتی وسایل خود را تحویل می‌گیرند، متوجه می‌شوند که تمام آن‌ها علامت‌گذاری شده‌اند. او در ادامه گفت که کسی به‌خاطر این کار از او عذرخواهی نکرده است. یکی از مسئولان گمرک مصر در این رابطه گفت تمام تجهیزات با شماره سریال نشانه‌گذاری می‌شوند، اما این کار را با برچسب انجام می‌دهند نه با مازیک. او احتمال می‌دهد شاید این خطا از جانب کارمندان گمرک نباشد. البته انتشار عکس گیتار برابان آدمز سبب شد بسیاری از مصری‌ها از رسانه‌های اجتماعی استفاده کرده و در این باره شوخی کنند. در یکی از این شوخی‌ها آمده است : «آیا برابان آدم‌آمز نمی‌داند که ما مساک توت‌آنخ‌آمون را با چسب وصله‌پینه کردیم؟ این خیلی عادی است اگر روی یک گیتار شصت ساله چیزی بنویسیم.» گفتنی است آدم‌آمز از شناخته‌شده‌ترین خواننده‌های راک جهان است و سال ۱۹۸۴ با آلبوم «بی‌باک» به شهرت جهانی رسید.

یک نقاشی بزرگ؛ یک فاجعه دردناک

یک گرافیتی بسیار بزرگ از آیلان کردی کودک

خردسالی که سال گذشته هنگام مهاجرت غیرقانونی از راه دریا به اروپا غرق شد، از این پس هر روز بحران‌های پیش روی مهاجران را به رخ ساسکانن فرانکفورت در آلمان خواهد کشید. این نقاشی بزرگ به مساحت ۱۲۰ مترمربع در مسیر پرفت‌آم‌در شهر فرانکفورت ترسیم شده است و تصویر کودک سه‌ساله اهل سوریه را که سپتامبر سال گذشته همراه با مادر و برادرش در راه رسیدن به اروپا در دریا غرق شد نشان می‌دهد. این گرافیتی که در فاصله بسیار نزدیکی از مرکز شهر قرار دارد، تا پاییز در این مکان باقی خواهد ماند. بوستوس بکر ۳۸ساله در همکاری با هنرمند دیگری با نام هنری بابی بردل‌این ایسن گرافیتی بزرگ را خلق کرده‌اند. بکر گفت: «ما از غرق شدن کودکان بسیار غمگین و خشمگین هستیم. ما دوست داریم روی موضوعاتی کار کنیم که رودرویی جامعه‌قرار دارد.» یکی از نکات جالب درباره مکان این گرافیتی بزرگ این است که کارکنان بانک مرکزی اروپا در آن سوی رودخانه نیز می‌توانند نقاشی بزرگ پیکری جان آیلان کردی را ببینند. ۸۰ اسپری‌رنگ و چیزی بیش از ۵۰ لیتر رنگ صرف کشیدن این گرافیتی شده که به عقیده بوستوس بکر قرار است مسئله مهاجران را مقابل چشمان جامعه آلمان قرار دهد. این هنرمند گفت: «امیدواریم مردم در ترس‌های خود خواهانه خود از ورود آوارگان به آلمان بازنگری کنند.» بر اساس آمارهای رسمی بیش از ۳۷۰۰ نفر از مهاجران سال گذشته در دریای مدیترانه جان باخته‌اند.

یادداشت روز

و دگر دوستانه‌تر برسیم، باید بتوانیم رسم هدیه نوروزی غیرپولی را رفته‌رفته جایگزین رفتارهایی کنیم که در طول بیش از نیم‌قرن به فرهنگ ما ضرر زده‌اند، یعنی پولی شدن مطلق این هدایا. در این میان شاید به نظر برسد که این خواسته در تضاد با برخی از دستاوردهای اجتماعی قرار بگیرد مثلاً با نظام‌های مطالب‌کارگری، اداری و حقوقی که از آنها برای کارگران و کارمندان به دست آمده است اما باید در نظر داشت که چنین نیست و می‌توان و باید به موضوع افزایش حقوق سالانه برای پوشش زیان ناشی از تورم و پایش‌های سالانه که در همه جای دنیا مرسوم هستند و گویای سهیم کردن کارکنان در زندگی بنگاه‌تجاری با صنعتی هستند، ادامه داد. منظور ما در این یادداشت بیشتر رسم هدیه دادن بین کسانی است که روابط نزدیک و دوستانه یا خانوادگی با یکدیگر قرار دارند. در میان دوستان در سال‌های اخیر، رسم بسیار خوبی به وجود آمده که هدیه دادن کتاب است و این رسمی است که باید تا جایی که می‌توان آن را تشویق و ترغیب کرد اما در عین حال شاید بتوان به این رسم، دست‌کم به شکلی محدود اندیشید و با روندی تازه را نیز افزود.